

Asielbeleid creëert onnodig illegalen

Hans van Amersfoort

De behoefte aan ongereguleerde arbeid lokt immigratie uit van mensen die op de zwarte markt een inkomen kunnen verwerven. Dit is het grote thema in het werk van de Amerikaanse socioloog Saskia Sassen. Het uiteenvallen van de arbeidsmarkt in kleinschalige, moeilijk te controleren deelmarkten in de postindustriële economieën ziet zij als de structurele oorzaak van de grote internationale immigratiestromen van deze tijd.

Over de mogelijkheden deze stromen te reguleren is zij pessimistisch (NRC Handelsblad, 15 december). Zij heeft daarin gelijk in zoverre het de regulering op wereldschaal betreft en men zich bij regulering een (bijna) volledige beheersing voorstelt. Maar dat betekent niet dat er geen nationaal beleid gevoerd kan worden en dat men dit niet zou kunnen beoordelen op zijn doeltreffendheid.

Een verzorgingsstaat die de pretentie heeft niet alleen zijn burgers maar ook alle vreemdelingen op zijn grondgebied een minimum aan verzorging te bieden zal het aantal illegaal verblijvenden zo klein mogelijk willen houden. Deze doelstelling is in Nederland dan ook algemeen geaccepteerd. Maar het beleid waarmee deze doelstelling verwezenlijkt moet worden blijkt ineffectief en leidt voortdurend tot conflicten tussen de nationale overheid en de gemeenten die het beleid moeten uitvoeren. Het wordt bovendien door het huidige kabinet ten uitvoer gelegd op een wijze die niet alleen in strijd is met wat men enkele jaren geleden nog voor elementair fatsoen hield, maar die ook regelmatig in strijd is met internationale verdragen.

Een zo veelvormig verschijnsel als illegaal verblijf kan niet met één pakket maatregelen bestreden worden. Het is zaak zich te concentreren op die vormen van illegaliteit die als schadelijk voor de samenleving kunnen worden gezien en voor de verschillende vormen passende maatregelen te bedenken. Men moet niet onnodig personen tot illegaal definiëren: hoe kleiner en duidelijker omlind de categorie, met des te meer effect kan worden opgetreden.

Het huidige beleid zondigt tegen dit uitgangspunt en is daarom niet effectief. Het asielbeleid is onuitvoerbaar, leidt tot onnodig menselijk leed en produceert illegalen in plaats van dat het aantal illegalen erdoor afneemt. Deze situatie is ontstaan doordat opeenvolgende kabinetten wel verschillende wettelijke maatregelen hebben getroffen, maar zich nooit hebben bekommerd over de uitvoering. Ook de Tweede Kamer bleef hier overigens in gebreke.

Het is niet moeilijk een schets van een uitvoerbaar asielbeleid te geven. In de eerste plaats wordt de IND verplicht inderdaad binnen maximaal zes maanden uitsluitel te geven over een asielverzoek. Tegen deze beslissing is één keer beroep mogelijk bij een onafhankelijke rechter. De minister roept daartoe één of enkele rechtbanken in het leven die zich speciaal met de internationale wetgeving ter zake bezighouden. Deze rechtbanken hebben dan ook de expertise om binnen maximaal zes maanden te beslissen over bij hen aanhangig gemaakte zaken. Voegen we voor eventuele ruis door ziekte of wat dan ook nog eens maximaal vier maanden aan de procedures toe, dan betekent dit dat iedere asielzoeker binnen zestien maanden definitief uitsluitel heeft. Slaagt de Nederlandse overheid er niet in binnen deze termijn tot een beslissing te komen dan wordt een normale verblijfsvergunning voor vijf jaar met uitzicht op een permanente status verleend. Gemeenten en andere semi-officiële instanties zoals woningbouwverenigingen, krijgen niet meer te maken met mensen met wie zij jarenlang een normale verhouding hebben gehad en die plotseling op straat moeten worden gezet. Men verkleint daardoor de constante spanning tussen de bestuurslagen op dit punt.

Dit beleid zal zeker tot pijnlijke beslissingen leiden, want het verliezen van een beroepsprocedure is nooit leuk. Maar het aantal illegalen zal aanzienlijk afnemen en men kan zich concentreren op de werkelijk schadelijke effecten van de internationale migratie.

Info: Prof. dr. J.M.M. van Amersfoort is emeritus hoogleraar bevolkingsgeografie aan de Universiteit van Amsterdam.

Trefwoord: [Overheidsbeleid](#); [Illegalen](#); [Asielzoekers](#)

Geografie: [Nederland](#)

Persoon: [Hans van Amersfoort](#)